

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/64/2014
Identifikačné číslo spisu:	7108227270
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7108227270.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie č. 13, proti žalovanej E., bývajúcej v V., zastúpenej Mgr. Jurajom Seitzom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Moyzesova 36, o vypratanie bytu, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 37 C 176/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 16. marca 2011, sp. zn. 11 Co 54/2010, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 26. júna 2009, č. k. 37 C 176/2008-44 uložil žalovanej povinnosť vypratať byt č. XX, nachádzajúci sa v V., pozostávajúci z jednej izby, kuchyne a príslušenstva do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaná užívala predmetný byt na základe zmluvy o nájme sociálneho bývania uzatvorenej medzi Mestom Košice zastúpeným správcom - žalobcom ako prenajímateľom bytu na dobu určitú, a to do 21. augusta 2008. Z uvedeného vyplynulo, že žalovaná od 22. augusta 2008 užívala byt bez platnej nájomnej zmluvy čiže protiprávne, preto súd prvého stupňa vyhovel žalobe žalobcu a uložil žalovanej povinnosť vypratať predmetný byt. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 16. marca 2011, sp. zn. 11 Co 54/2010, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a v časti trov konania výrok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Zmenu výroku o trovách konania odôvodnil tým, že aj keď žalobca mal v konaní úspech, náhrada trov konania mu nemala byť priznaná vzhľadom na ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., nakoľko mal odvolací súd za to, že v uvedenom prípade u žalovanej existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť odôvodňovala

ustanovením § 237 písm. b/ O.s.p. Namietala, že žalobca nemal aktívnu legitimáciu na podanie žaloby, nakoľko s ňou zmluvu uzatvorilo Mesto Košice a žalobca nepredložil súdu žiadny dôkaz o právnom nástupníctve Mesta Košice. Dovolateľka ďalej uviedla, že z tohto dôvodu žalobca nemal procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia oboch súdov a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených rozsudkov, prípustnosť dovolania preto z § 238 O.s.p. vyvodiť nemožno.

Keďže žalovaná napadla rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu, musí sa dovolací súd zaoberať aj prípustnosťou dovolania žalovanej voči zmeňujúcemu výroku o trovách konania.

Rozhodnutie súdu o trovách konania, i keď je prípadne súčasťou rozsudku, má vždy povahu uznesenia (§ 167 O.s.p.).

Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalovanej smeruje proti výroku rozsudku majúceho povahu takého uznesenia odvolacieho súdu, ktoré nie je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť jej dovolania v časti smerujúcej proti tomuto výroku preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplyva. Navyše, v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. je dovolanie proti výroku o trovách procesne neprípustné aj vtedy, ak by inak smerovalo proti uzneseniu uvedenému v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Zároveň dovolanie žalovanej smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým v podstate žalovanej vyhovel, preto dovolací súd skúmal predovšetkým subjektívnu stránku prípustnosti dovolania (ktorá sa viaže zásadne na osobu konkrétneho dovolateľa). Vychádzajúc z toho, že touto časťou jej dovolania je napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá negatívny dopad na jej práva a povinnosti (mení rozhodnutie o jej povinnosti zaplatiť trovy žalobcovi tak, že ich náhradu žalobcovi nepriznáva), dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej v tejto časti nie je subjektívne prípustné (pozri R 40/93).

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O.s.p., ale sa ďalej zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/, c/ až g/ O.s.p. nenamietala a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolateľka v dovolaní namietala vadu v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodíť ani z ustanovenia § 237 písm. b/ O.s.p. Z obsahu dovolania (a jeho doplnení) je zrejmé, že dovolateľka nerozlišuje medzi vecnou legitímáciou, spôsobilosťou byť účastníkom konania a procesnou spôsobilosťou. Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka vecnej legitímácie účastníkov konania nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitímácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej legitímácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamieta (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Od aktívnej alebo pasívnej legitímácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnú spôsobilosť (t. j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania - § 20 O.s.p.). Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania (spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti) bez riadneho zastúpenia je vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. c/ O.s.p. K vade takejto povahy v danom prípade nedošlo. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 90 O.s.p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu, a to bez ohľadu na to, či je nositeľom hmotnoprávneho práva (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna legitímácia). Spôsobilosť byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 a § 8 Občianskeho zákonníka (t. j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Ak by aj prípadne žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitímovaný (nebol by nositeľom práva), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Dovolací súd na okraj poznamenáva, že o uvedený prípad však v prejednávanej veci nejde, nakoľko žalobca zastupoval Mesto Košice v zmysle plnej moci na č. l. 22 spisu. Z uvedených dôvodov konanie vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p. netrpí. Pretože prípustnosť dovolania nemožno vyvodíť z ustanovenia § 238 a § 239 O.s.p. a vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.